

דו"ח מנסיעה לסקר שוק בקפריסין

שוק החלב

צריכת החלב, לפי נתונים שהובאו לידיעת מנהלת משרד החקלאות הקפריסאי, גדלה בקצב מהיר למדי ב-13%—14% לשנה.

חלק גדול מהצריכה מיובא — חמאה, גבינות קשות ומותכות, אבקת חלב וכו'. היבוא מבוצע בידי בעלי המחלבות (פרטיים), דבר המאפשר להם לכוון את מחירי המוצרים לפי האינטרס הפרטי שלהם, כמעט ללא התחשבות בצרכים האובייקטיביים של המדינה.

לפי הערכת משרד החקלאות ישנן באי כ-5,000—6,000 פרות גזעיות, ברובן הגדול פריזיות, מיבוא מאנגליה, הולנד ובמספר קטן מגרמניה, המגלה בעת האחרונה פעילות רבה במסחר בבקר לחלב בשווקים שונים (תורכיה, אירן, ארצות אפריקה).

בשיחה עם סגן מנהל משרד החקלאות סיפר הלה על תוכנית גדולה בעזרת הבנק העולמי, אשר במסגרתה תוקם רפת של 400 חולבות. הר תוכנית אשר בביצועה עוסקים עתה, עתידה לקלוט בקר בעוד כשנה.

מחיר הבקר המיובא 480—520 דולר, בהתאם לאיכותו.

מחמת המחסור הגדול בבשר טרי והעליה במחירי הבשר בשווקים הבינלאומיים חלה לאחר רונה גם עליה תלולה במחירי הוולדות, עגלות כעגלים, ומחיר העגל בן שבוע מגיע ל-400 ל"י. בהמשך ביקורי, סיירתי בתחנת נסיונות הר ממשלתית, הסמוכה לניקוסיה וכן ב-3 כפרים המתמחים בגידול בקר לחלב.

תחנת הנסיונות אטלסה

בתחנה כ-60 חולבות בתקופות חליבה שונות — מהן כ-30 מאנגליה, כ-12 מהולנד והיתר מגרמניה ודנמרק. התחנה עצמה מנוהלת לדעתי בצורה מקצועית וברמה טובה.

הבקר מוחזק היטב ונראה במצב גופני טוב, איכות הבקר לדעתי נופלת בהרבה מהבקר הר ישראלי, הן בצורתו החיצונית ובודאי בתנובה.

לדוגמא, הקבוצה האחרונה הגיעה לחווה מגרמניה — 14 עגלות הרות שהמליטו בחווה ולא מכבר סיימו תקופת החליבה הראשונה. בסיכום הניבה הקבוצה בממוצע כ-4000 ק"ג לראש.

אין לי כל ספק שבתנאים שווים היו מניבות פרות ישראליות תנובה גבוהה בהרבה.

סיור בכפר דאלי

זהו כפר גדול (הגדול בין השלושה בהם ביקרתי), המונה כ-400 משפחות, מהן כ-120 משפחות העוסקות בענף הרפת כענף כמעט בלעדי. מספר החולבות הוא בין 8 ל-20 למשפחה. רוב הבקר הוא פריזי ומקורו הוא אנגליה והולנד בתוספת הגידול העצמי. שטחי המספוא מצומצמים בגלל מחסור במים וההזנה מתבססת על כ-60% מזון מרוכז. מגדלים גם את העגלים לבשר, וזאת בעיקר ע"י שימוש במזון מרוכז. החלב משווק לבעל מחלבה פרטי מניקוסיה שהוא גם ספק המזון, נותן האשראי וכו'.

הבקר מוחזק בדרך כלל ברפתות מהסוג שהיה מקובל במושבים (רפת עמדות + רצפת בטון ותעלת זבל), ונראה מטופל כהלכה.

החליבה במכונה מטלטלת ובכל משק כזה קיים ציוד נוסף, כמו טרקטור + כלים שונים וכו'. בדרך כלל משקים אלו נראים כמשק מושבי ישראלי בינוני.

המפתיע לאחר כל זאת הן התנובות הנמוכות אליהן מגיעים איכרים אלו (אין ביקורת חלב). תנובות מכסימום שלמעלה מ-24 ק"ג חלב אינן ידועות ואף נראות בעיני איכרים אלה כפרי דמיון.

לפי התרשמותי בעל רפת של 14—16 חולבות מתפרנס יפה ומקיים רמת-חיים גבוהה יחסית. במכירת בקר נוכח הקונה בעת החליבה (פעמיים ביום) ולפי כמות החלב נקבע המחיר.

אפילו בקר מיובא (עגלות בהריון), נמכר בחלקו לפי שיטה זו. היבואן, באמצעות אדם מקומי מחזיק את הבקר עד לאחר ההמלטה ואז

לשם כך יש לדעתי לעשות מאמץ ולהעמיד מספר פרות ישראליות למבחן בתחנת הנסיונות הנזכרת, שיש לה השפעה ניכרת על החקלאים, ובצורה זו לחדור לשוק.

כ"כ יש למצוא דרך כיצד לשווק בקר גם לקונים קטנים, שהם הקונים היחידים בינתיים. באם נימצא בשוק ובקרנו יוכיח עצמו. נראה לי שנוכל לקבל גם את ההזמנה לחוות הבקר ה- עתידה לקום.

אורי יטבת

הוא נמכר בשיטה כנ"ל. בכפר זה מחזיקים כ- 1,300 חולבות. בשני הכפרים הנוספים בהם ביקרתי התנאים די דומים, פרט להיקף שהוא קטן יותר.

סיכום

אי זה בגלל קירבתו הגיאוגרפית, תנאים אקלימיים ושיטת ההזנה יכול להיות שוק טוב לבקר ישראלי וניתן לשווק בו כמה מאות ראשי בקר לשנה.

ומשרד החקלאות שלה, אני מודה להוד מעלתך ועל-ידך לממשלת ישראל עבור חמש המבכירות. הפרות הללו מהוות מן הסתם מידגם אופייני של הגזע הישראלי-פריזי. אנחנו נחזיקן פה ב- תחנת הנסיונות ונבחון אותן במסגרת תוכנית הטיפול שלנו. אני מקווה כי גם בתנאי קפריסין יוכיחו את טיבן המעולה, גאוות המטפחים הישראליים. זו לא הפעם הראשונה שמשרדי נהנה משרותים שונים של הישגי החקלאות בארצו. הריני מבטיח לך ולממשלתך, כי נאפשר לבוקרי ארצנו להיווכח מההתקדמות וההישגים הגדולים שהשיגו עמיתיהם הישראליים בגידול בקר. תודה רבה".

ביום 25.1.71 מסר שגריר ישראל, מר שאול ברי-חיים לידי שר החקלאות מר טומאסיס חמש מבכירות בתור מתנה לממשלת קפריסין. השתתפו במעמד זה פקידים בכירים במשרד החקלאות של קפריסין וביניהם מנכ"ל משרד החקלאות, מנהל תחנת הנסיונות, מנהל מדור הבקר ד"ר לוקא וראש השרותים הווטרינריים. היה זה טקס יפה שצולם על-ידי הטלוויזיה והעתונות. העת-נות פירסמה בהבלטה את מתנת הפרות עם תמונות ודברי הסבר על טיב הפרה הפריזית הישראלית.

שר החקלאות מר טומאסיס נשא נאום לאמור: "הוד מעלתך, בשמי ובשם ממשלת קפריסין

מקח וממכר

- כפר הנוער בן-שמן מעוניין לקנות טונק חלב קורווי 2500—3000 ליטר קומפלט. להתקשר טלפון 962881.
- משק עין-השלושה ד.ג. הנגב, טלפון 057-93077 מעוניין למכור 9 צנצנות למכונת חליבה, קיבולת 18 ליטר. אפשר להשיג גם את המסגרות לצנצנות הנ"ל.
- במשק שריר, טלפון 065-400667, עומדים למכירה שלושה עגלים משובחים:
 1. בן: טונה (בת פומפי) — כברי (בן בראון). נולד: 6.10.70. תנובת חלב של טונה: IV : 11.638 ק"ג חלב, 3.72% יומי: 31.2 ק"ג, 1162 גרם שומן.
 2. בן: סימונה (בת סיומקה ואוד) — יבין. נולד: 9.11.70. תנובת סימונה: II : 13.226 ק"ג חלב, 3.48% יומי: 32.9 ק"ג, 1146 גרם שומן.
 3. בן: פנורמה (בת צמד) — אמיץ (בן ארי). נולד: 30.9.70. תנובת פנורמה: III : 11.712 ק"ג חלב, 3.35% יומי: 39.7 ק"ג, 1329 גרם שומן.
- בתל-קציר, עמק הירדן, עומד למכירה עגל בן 6 חודשים, בן פרה עתודה וצהל. אביהם: דביר.
- במשק זר, כפר יהושע, עומד למכירה עגל $\frac{3}{4}$ שרולה (דור שני) בן 9 חודשים, יפה מאוד. מומלץ לרביה. האב: שרלי, אביהם: דה-גול.